

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σελ.

1

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΑΥΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ	17
--------------------------------------	----

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΓΕΝΕΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

(Τρεῖς πρῶτοι αἰώνες)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

29

Α' ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

§ 1. Γνωστικοί	32
Σίμων ὁ μάγος καὶ Κήρινθος	35
Σατουρνῖνος	36
Βασιλείδης	38
Οὐαλεντῖνος	40
Καρποκράτης, Ἐφιογένης, Βαρδησάνης	44
Μαρκίων	46
§ 2. Μανιχαῖοι	50
§ 3. Μοναρχιανοί	54

Β' ΟΙ ΑΠΟΛΟΓΗΤΑΙ

Σελ.

§ 1. Άρχαί τῆς ἀπολογητικῆς	58
Κοδράτος καὶ Ἀριστείδης	
§ 2. Ἰουστῖνος ὁ μάρτυς	60
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	62
2) Φιλοσοφία καὶ Χριστιανισμὸς	62
3) Θεολογία	64
4) Ἀνθρωπολογία	65
§ 3. Τατιανὸς καὶ Ἀθηναγόρας	66
1) Τατιανὸς	68
2) Ἀθηναγόρας	68
§ 4. Θεόφιλος καὶ ἄλλοι τινὲς ἀπολογηταί	70
1) Θεόφιλος	73
2) ἄλλοι τινὲς ἀπολογηταί	73
§ 5. Εἰρηναῖος	76
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	78
2) Θεολογία	78
3) Κοσμολογία	79
4) Ἀνθρωπολογία	82
§ 6. Ἰππόλυτος	83
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	87
2) Θεολογία	87
3) Κοσμολογία καὶ ἀνθρωπολογία	88
	90

Γ' Η ΕΝ ΛΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΣΧΟΛΗ

§ 1. Κλήμης δ Ἀλεξανδρεὺς	93
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	93
2) Γνῶσις καὶ πίστις	93
3) Θεολογία	95
4) Κοσμολογία καὶ ἀνθρωπολογία	97
5) Ἡθικὴ	100
6) Ἐπισκόπησις	103
	105
§ 2. Ωριγένης	106
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	106
2) Πίστις καὶ γνῶσις	106
3) Θεολογία	109
4) Κοσμολογία	110
5) Ἀνθρωπολογία	115
6) Ἀπολύτρωσις καὶ ἀποκατάστασις	120
7) Ἐπισκόπησις	124
	128
§ 3. Θαυμασταὶ καὶ κατήγοροι τοῦ Ωριγένους	130
Μεθόδιος	133

Σελ.

**Δ' ΛΑΤΙΝΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ**

§ 1. Τερτυλιανδς	136
1) Βίος και συγγραφή	136
2) Φιλοσοφική άρχη	138
3) Ἡ ούσια τοῦ θεοῦ	140
4) Θεολογία και κοσμολογία	142
5) Ἀνθρωπολογία	146
6) Προπατρική ἀμαρτία και ἀπολύτωσις	151
7) Ἐπισκόπησις	153
§ 2. Μινούκιος Φήλιξ και Ἀρνόβιος	156
1) Μινούκιος Φήλιξ	156
2) Ἀρνόβιος	159
§ 3. Δακτάντιος	163
1) Βίος και συγγραφή	163
2) Πίστις και ἐπιστήμη	165
3) Θεολογία	167
4) Κοσμολογία και ἀνθρωπολογία	170
5) Ἡθική	174
6) Ἀπολύτωσις τοῦ ἀνθρώπου και τὸ τέλος τοῦ οἴσμου	178
7) Ἐπισκόπησις	180

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

**ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
(τέταρτος και πέμπτος αἰών)**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	182
Α' ΑΙΡΕΣΕΙΣ	184
1) Αἴρεσις τοῦ Ἀρείου	184
2) Αἴρεσις τοῦ Ἀπολιναρίου	187
3) Ἀλλαι αἰρέσεις	189
Β' ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	192
§ 1 Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς	192
1) Βίος και συγγραφή	192
2) Θεολογία	193
3) Ἁγία τριάς	197
4) Ἀνθρωπολογία	201
5) Ἀπολύτωσις	204
§ 2 Βασίλειος ὁ μέγας	206
1) Βίος και συγγραφή	206
2) Ἡ τοῦ θεοῦ γνῶσις	207

3) Θεολογία	Σελ.
4) Κοσμολογία και ἀνθρωπολογία	210
5) Ἡθική	214
§ 3 Γερηγόριος δ Ναζιανζηνδες.	218
1) Βίος και συγγραφή.	221
2) Θεολογία	221
3) Ἡ ἀγία τριάς	223
4) Κοσμολογία και ἀνθρωπολογία	226
5) Ἡθική και τὰ μετὰ θάνατον	230
§ 4 Γερηγόριος δ Νύσσης.	233
1) Βίος και συγγραφή.	236
2) Θεολογία	236
3) Ἡ περὶ τριάδος θεωρία.	237
4) Κοσμολογία	241
5) Ἀνθρωπολογία	245
6) Ἄμαρτία και ἀπολύτρωσις	247
7) Τέλος και ἀποκατάστασις	252
8) Ἐπισκόπησις	254
§ 5 Ἀλλοι τινὲς ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς τοῦ τετάρτου και πέμπτου αἰῶνος	257
1) Μακάριος δ Αιγύπτιος	259
2) Ἐπιφάνιος.	260
3) Ἰωάννης δ Χρυσόστομος.	262
4) Κύριλλος δ Ἀλεξανδρεὺς	263
5) Θεοδώρητος δ Κύρου.	264
	266
Γ' ΛΑΤΙΝΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ	
§ 1. Ἰλάριος, Ἀμβρόσιος, Ἱερώνυμος.	269
1) Ἰλάριος	269
2) Ἀμβρόσιος	270
3) Ἱερώνυμος	273
§ 2. Αύγουστῖνος.	276
1) Βίος και συγγραφή	278
2) Πίστις και ἐπιστήμη, χριστιανισμὸς και φιλοσοφία	278
3) Θεολογία ἡ τοῦ θεοῦ γνῶσις.	283
4) Ἡ τοῦ θεοῦ ἔννοια	289
5) Θεός και κόσμος	293
6) Κοσμολογία	299
7) Ἡ τοῦ κόσμου τελειότης, Ἀγγελοι.	303
8) Ἀνθρωπολογία, Οὐσία τῆς ψυχῆς	308
9) Δυνάμεις τῆς ψυχῆς και ἀθανασία αὐτῆς.	313
10) Γνωστολογία.	318
11) Ἡθική, Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως και τὸ ἀκρότατον ἀγαθόν	324
	330

	Σελ.
12) Ἀρετὴ καὶ κακία	333
13) Ἡ πτῶσις καὶ ἡ ἀπολύτωσις τοῦ ἀνθρώπου	337
14) Ἐπισκόπησις.	341

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (Ἀπὸ τοῦ πέμπτου μέχρι τοῦ δύδοσυ αἰῶνος)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	345
-----------------	------------

Α' ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	347
§ 1. Συνέσιος καὶ Νεμέσιος	347
1) Συνέσιος	347
2) Νεμέσιος	349
§ 2. Αἰνείας ὁ Γαζαῖος καὶ Ζαχαρίας ὁ Μυτιλήνης	354
1) Αἰνείας ὁ Γαζαῖος	354
2) Ζαχαρίας ὁ Μυτιλήνης	357
§ 3. Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος καὶ Λεόντιος ὁ Βυζάντιος	359
1) Ἰωάννης ὁ Φιλόπονος	359
2) Λεόντιος ὁ Βυζάντιος	362
§ 4. Ψ. Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης.	364
1) Συγγράμματα τοῦ Ψευδωνύμου Ἀρεοπαγίτου	364
2) Θεολογία	366
3) Θεὸς καὶ κόσμος	369
4) Ἀνθρωπολογία	372
§ 5. Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς	375
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	375
2) Θεολογία	375
3) Κοσμολογία καὶ ἀνθρωπολογία	377
4) Ἡθικὴ καὶ μυστικὴ θεωρία	379
§ 6. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς	381
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	381
2) Θεολογία	382
3) Κοσμολογία καὶ ἀνθρωπολογία	384

Β' ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ

§ 1. Κλαυδιανὸς Μάμερτος καὶ Κασσιόδωρος.	385
1) Κλαυδιανὸς Μάμερτος	386
2) Κασσιόδωρος.	388
§ 2. Βοήθιος	389
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	389
2) Φιλοσοφικὴ θεωρία	391

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
1.ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ: Ε. ΚΑΡΑΠΑΠΑΠΑΝΤΖΗΣ Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΡΟΥ

Ε. ΚΑΡΑΠΑΠΑΠΑΝΤΖΗΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΜΕΡΟΣ Β'
Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΑ ΟΥΣΙΟΔΗ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

§ 1. Σχολαί καὶ Μέθοδοι	Σελ.
§ 2. Άι πηγαὶ τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας. Ἐκδόσεις καὶ συγγραφαὶ	405
1) Ἑλληνες φιλόσοφοι	412
2) Λατīνοι φιλόσοφοι	413
3) Πατέρες τῆς ἐκκλησίας	416
4) Ἐκδόσεις καὶ βοηθήματα	417
	420

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

**ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΗΣ
ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

§ 1. Άι ἀρχαὶ τῆς φιλοσοφικῆς διανοήσεως ἐν τῇ Δύσει	424
1) Άι ἀρχαὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ μέσου αἰῶνος	424
2) Ἀλκουΐνος	425
3) Φρεδέγισος	427
4) Ραβανδός Μαῦρος	427
5) Candidus, Wizo καὶ Brunn	428
6) Servatus Lupus	429
7) Πασχάλιος Ραδβέρτος	429
8) Ράτζαμος	429
9) Godescalc	430
§ 2. Ἰωάννης ὁ Ἰρλανδός ή Σκώτος	431
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	431
2) Θυησκεία καὶ φιλοσοφία	433
3) Διάκρισις τεσσάρων φύσεων	434
4) Πρώτη φύσις	435
5) Δευτέρα φύσις	437
6) Τρίτη φύσις	438
7) Τετάρτη φύσις	440
8) Ἀνθρωπολογία	442
9) Ἐπισκόπησις	445

§ 3 Διαλεκτικοί καὶ ἀντιδιαλεκτικοί	447
1) Γενικαὶ παρατηρήσεις	447
2) Διαλεκτικοί	448
3) Ἀντιδιαλεκτικοί	451
§ 4 Πραγματοχρατικὴ καὶ ὄνοματοχρατικὴ θεωρία	
1) Γένεσις τῆς θεωρίας	457
2) Πραγματοχρατικοί	459
3) Ὄνοματοχρατικοί	463
§ 5 Ἀνσελμος δ Κανταουρίας	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	466
2) Πίστις καὶ γνῶσις	468
3) Ὁντολογία καὶ γνωσιολογία	469
4) Αἱ περὶ ὑπάρξεως θεοῦ ἀποδείξεις	471
5) Θεολογία	473
6) Θεολογία καὶ κοσμολογία	474
7) Ἀνθυψωπολογία	476
8) Ἐπίδρασις τοῦ Ἀνσέλμου	478
§ 6. Πέτρος Ἀβαιλάρδος	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	481
2) Πίστις καὶ γνῶσις	483
3) Θεολογία καὶ Ὁντολογία	484
4) Ψυχολογία καὶ ἡθικὴ	488
5) Ἐπισκόπησις	490
6) Ἐπίδρασις τοῦ Ἀβαιλάρδου	491
§ 7. Οἱ Πλατωνικοὶ καὶ ἡ σχολὴ τῆς Chartres	
1) Ἀδελάρδος δ ἐκ Βάθης	493
2) Βερνάρδος δ ἐκ Chartres	495
3) Θεοδώριχος δ ἐκ Chartres	496
4) Μαθηταὶ τοῦ Θεοδωρίχου	498
5) Γουλιέλμος δ ἐκ Conches	499
6) Βερνάρδος Silvestris	500
7) Γιλβέρτος δ Πορρετανὸς	501
8) Ἰωάννης δ Σαρισβέριωτης	501
9) Ἀλανὸς δ ἐκ Ἀλλῆς	507
10) Νικόλαος δ ἐξ Ἀμβιάνου	509
11) Ἰωακεῖμ δ ἐκ Φλωρίδος	510
§ 8. Ὁπαδοὶ τῆς πανθεῖας	
1) Ἀμάλριχος δ ἐκ Bène	511
2) Δαυΐδ δ ἐκ Dinant	512
§ 9. Ἡ μυστικὴ θεωρία	
1) Παρατηρήσεις	514
2) Βερνάρδος δ ἐκ Clairvaux	515
3) Γουλιέλμος δ ἐκ τοῦ Ἅγιου Θεοδωρίχου	518
4) Ἰσαὰκ δ ἐκ Stella	519

5) Ούγων	520
6) Ριχάρδος	526
§ 10. Βιβλία γνωμῶν καὶ περιλήψεων	
1) Γενικαὶ παρατηρήσεις	533
2) Πέτρος Λομβαρδὸς	534
3) Μιμηταὶ τοῦ Λομβαρδοῦ	538

ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Β' ΠΕΡΙΟΔΟΝ

Α' ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	541
Β' ΑΡΑΒΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	549

§ 1. Εισαγωγὴ

α' Ἐν τῇ ἀνατολῇ

§ 2. Ἀλκινδης καὶ Ἀλφαράβης	552
§ 3. Ἀβικέννας	552
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	557
2) Θρησκεία καὶ ἐπιστήμη λογική	557
3) Ὀντολογία	558
4) Ψυχολογία καὶ Γνωσιολογία	558
5) Ἡ μετὰ θάνατον κατάστασις	560
6) Ἐπισκόπησις	562
7) Ἐπίδρασις τοῦ Ἀβικέννα	568
β' Ἐν τῇ δύσει.	564

§ 4. Ἀβεμπάκης καὶ Ἀβουβεκίρης

1) Παρατηρήσεις	565
2) Ἀβεμπάκης	565
3) Ἀβουβεκίρης	565

§ 5. Ἀβερρότης

1) Βίος καὶ συγγραφὴ	566
2) Φιλοσοφικὴ ἀρχὴ	568
3) Μεταφυσικὴ	569
4) Θεολογία	570
5) Θεὸς καὶ κόσμος	572
6) Τὸ κοσμικὸν σύστημα	572
7) Ψυχολογία καὶ γνωσιολογία	578
8) Ἐπίδρασις τοῦ Ἀβερρότου	574
	575

Γ' ΙΟΥΔΑΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

§ 1. Εισαγωγὴ	576
§ 2. Ἡ Καββάλα	578
1) Ἄρχη τῆς Καββάλας	578
2) Θεολογία	578
3) Κοσμολογία	580
4) Ἀνθρωπολογία	581
	582

§ 3. Ίουδαιοι φιλόσοφοι	584
§ 4. Μωϋσῆς Μαϊμωνίδης	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	591
2) Θεολογία	592
3) Κοσμολογία	593
4) Ἀνθρωπολογία	595
5) Ἐπίδρασις τοῦ Μαϊμωνίδου	596

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	599
---------------------------	------------

Α' ΧΡΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

§ 1. Οἱ πρῶτοι εἰσαγαγόντες τὰς νέας πηγὰς	604
§ 2. Οἱ περὶ τὴν φύσιν φιλόσοφοι	610
1) Παρατηρήσεις	610
2) Ἀλέξανδρος Meckham	611
3) Μιχαὴλ Σκῶτος	613
4) Ροβέρτος Grosseteste	614
5) Πέτρος de Hibernia	620
6) Βαρθολομαῖος ὁ Ἀγγλικὸς	620
7) Βιγκέντιος ὁ Βελλοβακηνὸς	621
8) Θωμᾶς ὁ Chantimpré.	628

Β' ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΙΖΟΥΣΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

α' 'Εν τῇ παλαιοτέρᾳ σχολῇ τῶν Φραγκισκανῶν

§ 1. Ἀλέξανδρος ὁ Ἀλῆσιος καὶ Ἰωάννης ὁ Ρουπελληνὸς	
1) Ἀλέξανδρος ὁ Ἀλῆσιος	624
2) Ἰωάννης ὁ Ρουπελληνὸς	628
§ 2. Bonaventura	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	629
2) Ὁντολογικαὶ ἀρχαὶ	630
3) Θεολογία	633
4) Κοσμολογία καὶ Ἀνθρωπολογία	635
5) Μυστικὴ θεωρία	638
6) Ἐπισκόπησις	641
§ 3. Μαθηταὶ καὶ διάδοτοὶ τοῦ Bonaventura	
1) Mattheus ab Aruasparta	642
2) Ἰωάννης Πέκκαμος	646
3) Ἐμμεσοὶ μαθηταὶ τοῦ Bonaventura	649
§ 4. Σχολὴ Φραγκισκανῶν ἐν Ὀξωνίᾳ	
1) Ἄδαμ de Marisco ἀλπ.	657
2) Θωμᾶς ὁ ἐξ Χόρκης	658

β' 'Εν τῇ παλαιοτέρᾳ σχολῇ τῶν Δομινικανῶν

§ 1. Δομινικανοὶ Αὐγουστινίζοντες	659
---	-----

Γ' ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΖΟΥΣΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

§ 1. Ἀλβέρτος ὁ Μέγας	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	663
2) Μέθοδος καὶ πηγαὶ	665
3) Θεολογία καὶ φιλοσοφία	667
4) Ἡ φύσις τοῦ θεοῦ	668
5) Θεός καὶ κόσμος	669
6) Εἶδος καὶ ὅλη	671
7) Ψυχολογία	672
8) Ψυχολογία καὶ ἡθική	673
9) Ἐπισκόπησις	675
10) Μαθηταὶ τοῦ Ἀλβέρτου	677
§ 2. Θωμᾶς ὁ Ἀκυνάτης	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	678
2) Φιλοσοφία καὶ Θεολογία	681
3) Ὁντολογία (ὅλη καὶ εἶδος)	683
4) Γνωσιολογία	687
5) Θεολογία. Ἀποδείξεις τῆς ὑπόρξεως τοῦ θεοῦ	689
6) Ἰδιότητες τοῦ θεοῦ	693
7) Θεῖα τριάς	696
8) Κοσμιολογία· ἡ δημιουργία	697
9) Σκοπὸς τῆς δημιουργίας· θεῖα πρόνοια	700
10) Τὰ παντοῖα δημιουργήματα	701
11) Οἱ ἄγγελοι	703
12) Ἀνθρωπολογία· φύσις καὶ ἀθανασία τῆς ψυχῆς	705
13) Ἡ πρὸς τὸ σῶμα σχέσις τῆς ψυχῆς	709
14) Λί· τῆς ψυχῆς δυνάμεις	712
15) Ἡθική	715
16) Λύτρωσις τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Χριστὸς	719
17) Ἡ περὶ πολιτείας θεωρία	721
18) Ἐπισκόπησις	724
§ 3. Ὁκαδοὶ καὶ ἀντίπαλοι τοῦ Θωμᾶ	
α' μαθηταὶ καὶ φιλασῶται τοῦ Θωμᾶ	727
β' ἐναντίοι καὶ πολέμιοι τοῦ Θωμισμοῦ	742
Δ' ΛΑΤΙΝΙΚΟΣ ΑΒΕΡΡΟΙΣΜΟΣ	
	749
1) Γενικαὶ παρατηρήσεις	
2) Σιγῆρος ὁ Βραβαντηνὸς	752
3) Ἀντίδρασις	755
Ε' Η ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΦΥΣΙΝ ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	756
§ 1. Ρογῆρος Βάκων	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	757
2) Φιλοσοφία καὶ Θεολογία	759
3) Γνωσιολογία· ἔμπειρία	761
4) Ὁντολογικαὶ καὶ ἡθικαὶ θεωρίαι	763

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ Θ. ΠΕΤΡΙΟΥ

Ε.Γ.Α. πτ. Κ.τ.Π
ΙΟΑΝΝΙΝΑ 2006

§ 2. Bate, Witelo, Dietrich	
1) Ἐρεύκος Bate	765
2) Witelo	766
3) Dietrich von Freiberg	769
4) Ἐπίδρασις τοῦ Dietrich	769
ΣΤ΄ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ	775
1) Παρτηρήσεις	776
2) Γουλιέλμος Shireswood	776
3) Θεωρητική γραμματεία	777
4) Σιγῆρος ὁ ἐκ Courtrai	778
§ 2. Ραιμούνδος Λούλλος	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	779
2) Πίστις καὶ ἐπιστήμη	780
3) Ἡ μεγάλη τέχνη	781
§ 3. Ιωάννης Δούνστος Σκώτος	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	784
2) Θεολογία καὶ φιλοσοφία	786
3) Θεολογία	787
4) Ὀντολογία	790
5) Γνωστιλογία	793
6) Ψυχολογία	794
7) Ἡθική	796
8) Ἐπισκόπησις	797

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1) Σχολαί, Ὄνοματοκρατική, Ὁκχάμου, ἢ τῶν Γερμανῶν μυστικῶν	799
2) Χαρακτήρ τῶν εἰδημένων σχολῶν	800

A' ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΟΝΟΜΑΤΟΚΡΑΤΙΚΟΙ

§ 1. Αύρέολος καὶ Δουρδάνδος	
1) Πέτρος Αύρέολος	801
2) Γουλιέλμος Δουρδάνδος	803
§ 2. Γουλιέλμος Ὅκκαριος	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	807
2) Γνωστιλογία	808
3) Ἡ τῶν χαθόλου θεωρία	812
4) Θεολογία	814

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΧΑΙΡΗΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΑΙΡΗΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ Θ. ΠΑΤΣΙΟΥ

E.Y. Δημ. Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

5) Ψυχολογία	817
6) Επισκόπησις	818
§ 3. Έπειδησις τοῦ Ὁκνάμου	

α' Διάφοροι δπαδοὶ

1) Παρατηρήσεις	
2) Ἀδάμ Wodham ή Godham	820
3) Γεηγόριος ὁ ἐκ Rimini καὶ Νικόλαος ὁ Autrecourt	821
4) Ιωάννης de Ripa καὶ Brinkel	823

β' Ὁκναμικοὶ φυσικοὶ

1) Ιωάννης Βουριδανὸς	824
2) Νικόλαος Ὁρέσμιος	826
3) Ἀλβέρτος ὁ Σάξων	827
4) Θέμων ὁ Ιουδαιος	828

γ' Ὁκναμικοὶ διαφορῶν χωρῶν

1) Ὁκναμικὴ θεωρία ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ὀξωνίᾳ	829
2) " > ἐν Γαλλίᾳ. Πέτρος ὁ ἐκ Χάνδακος	829
3) Πέτρος ὁ Ἀλλιακηνὸς	830
4) Ιωάννης Charlier ή Γέρσων	831
5) Μαρσίλιος ὁ Ἰγγαῖος	833
6) Ἐρρίκος ὁ ἐκ Hainbuch	834
7) Ὁκναμικὴ θεωρία ἐν Γερμανίᾳ	835

Β' ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΚΡΑΤΙΚΟΙ**§ 1. Οι μετέπειτα σκωτικοὶ καὶ θωμικοὶ**

1) Παρατηρήσεις	836
2) Ἄμσοι μαθηταὶ τοῦ Δουνσίου Σκώτου	836
3) Οὐαλτῆρος Βουρλαῖος	838
4) Θωμᾶς Βραδουαρδῖνος	838
5) Ιωάννης Mirecourt· Ιωάννης Wielf	840
6) Σκωτικοὶ τῆς via antiqua.	840
7) Πέτρος Tartaretus	840
8) Θωμικοὶ κατὰ τὸ 1ον ἥμισυ τοῦ 15ου αἰῶνος	841
9) Ἀντιμαχόμενοι θιασῶται Θωμᾶς καὶ Ἀλβέρτου τοῦ μεγάλου	842
10) Πιέρος Nigri	842
11) Θωμικὴ τάσις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 16ου αἰῶνος	842

Γ' Ο ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΑΒΕΡΡΟΙΣΜΟΣ**§ 1. Ὁπαδοὶ τῆς ἀβερροϊκῆς φιλοσοφίας**

1) Ἡπία ἀβερροϊκὴ τάσις	843
2) Ιωάννης de Gandino	844
3) Ὁπαδοὶ τῆς αὐστηρᾶς ἀβερροϊκῆς τάσεως	846

Ε.Ζ.Δ π.Σ.Κ.Τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

4) Παύλος Perusinus	847
5) Ἀβερροῖσμὸς ἐν Ἰταλίᾳ	847
6) Οὐρβανός Καγετανὸς Θιεναῖος	848

Δ' Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

§ 1. Γερμανοὶ μυστικοὶ	
1) Ἀρχαὶ τῆς μυστικῆς φιλοσοφίας	849
§ 2. Ἐκκαρτος	
1) Βίος καὶ συγγραφὴ	850
2) Θεολογία	851
3) Κοσμολογία	853
4) Ψυχολογία	855
5) Μυστικὴ θεωρία	856
6) Ἡθική	858
7) Ἐπισκόπησις	859
§ 3. Ὁπαδοὶ τοῦ Ἐκκάρτου	
1) Ἰωάννης Tauler	861
2) Ἐρρίκος Seuse (Suso)	862
3) Ἰω. Ruysbroeck	864
4) Ἡ γερμανικὴ θεολογία	865

